

VÄIKE-MAARJA VALLA

Infoleht

Nr 2 (101)

Vebruar 2002

Hind 3 krooni

Näidendikonkurss

“Väike-Maarja ainestik taas lavalaudadele”

Möödunud aasta lõpus kuulutas Väike-Maarja Vallavalitsus välja näidendikonkursi “Väike-Maarja ainestik taas lavalaudadele”, mille eesmärgiks oli leida kas Väike-Maarja kultuurilugu või tänapäeva kajastavaid näitemänge, mida esitada nii oma rahvale kui ka valla külalistele.

Vastavalt vallavalitsuse määrusele kinnitati konkursikomisjoni järgmises koosseisus: Ilve Tobreluts (esimees), ja Hele Roos, Mare Taar, Inga Reinumägi (liikmed).

Konkursile laekus üks töö, mis oli esitatud küll kahes – lühemas ja pikemas variandis ja kandis pealkirja “Pildikesi parnassi-aegsest Väike-Maarjast”. Ko-

misjon, lugenud läbi mõlemad tööd, kogunes 30. jaanuaril 2002 rahvamaja aru pidama. Muljed olid kõigil head. Tunustati esialgu veel salapärase (kuna konkursi reglemendi kohaselt oli töö esitatud märgusõna all) autori(te) põhjalikku ja asjatundlikku materjalikäsitlust (läbi oli töötatud hulk kirjandusmuuseumi materjale, suures osas aga toetutud Jakob Liivi mälestustele), samuti teemavalikut (Väike-Maarja parnass). Leiti, et kuigi välist tegevust napib ja näitemäng on dialoogirohke, ei ole see kuiv, vaid elav ja ajastupärane, mis tänapäeval ehk koomilise lisaefektinagi mõjub. Huvitav oli autorite taotlus siduda sajanditagust

ja praegust aega – omaaegsed parnasslased ilmuvad vaatajate ette varjude riigist. Sümpatiseeris ka tõik, et näidendis lööb autori(te) kavatsuste kohaselt nii sega- kui pasunakoor. Nii et praegusel Väike-Maarja muusikakultuuri edendajatel näib näitemängus oma selge roll terendavat.

Vaagitud näitemängu, otsustas konkursikomisjon talle antud volitustega premeerida autori/autoreid 3000 krooniga. Seejärel avati põnevusega ümbrik, et selgust saada, kes on sedavõrd huvitava töö kirjutanud. Neiks osutusid Ellu Moisa ja Ene Ruubel. Aplaus teile!

14. veebruaril olid autorid ja komisjoni liikmed, samuti Väi-

ke-Maarja Rahvamaja näiteringi lavastaja Heli-Liivia Komp palutud vallavanem Sven Kesleri ja volikogu esimehe Olev Liblikmanni vastuvõtule, et autoritele üle anda väljateenitud preemia (mida vallavalitsus oli suurendanud konkursi kogu auhinnafondi ulatuses), aga samuti omavahel mõtteid vahetada. Heli-Liivia Komp, kes näidendi pärast komisjoni otsuse langetamist enese valdusesse oli saanud ja läbi lugenud, väljendas oma vaimustust ning lubas, et publik saab näitemängust osa juba eelolevatel Pandivere päevadel.

Konkursikomisjoni nimel
Inga REINUMÄGI

VIRU WINTER 2002

Rakvere Koertesõprade Klubi on au kutsuda kõiki huvilisi külastama pühapäeval, 3. märtsil Triigi Spordihoones toimuvat kõikide tõugude koertenäitust VIRU WINTER 2002.

Näitusele on registreerunud üle 340 koera 93 erinevast tõust.

Näitust hindavad rahvusvahelise kategooria kohtunikud Natalia Sedõh, Nikolai Sedõh ja Alla Zhebrehtsova St-Peterburist Venemaalt. Lisaks Eesti edukaimatele näitusekoertele on Viru Winteril osalemas hulgaliselt konkurente Lätist, Soomest ja Venemaalt ning on enesestmõistetav, et üle piiri ja kaugelt tulla ka vaid superkoertega.

Kõige arvukamalt on näitusel esindatud dobermannid, labrador retriverid, saksa lambakoerad, bokserid, ameerika cockerspanielid ja saksa dogid.

Harukordselt mitmekesine on osavõtt taksid ja puudlite hulgas, neid on mitmetes suurustes ja variantides. Haruldastest või vähele-

vinud tõugudest on osalemas austraalia karjakoer, alaska malamut, vaarao koer, basenji, akita, brüsseli griffon, hispaania mastiff, kääbusbullterrier, siiditerjer, bichon frise ja tegelikult võiks seda loetelu siinkohal jätkata veel ja veel. Eriskummalistest, karvututest koertest on esindatud hiina harjaskoer ja suur peruu karvutu koer.

Koerte hindamine ekspertiisiringides algab kell 10. Kõigepealt kõik koerad saavad näitusehinde, võistlevad omatõuliste konkurentidega tõu parima kutsika, tõu parima juuniori, tõu parima koera ja tõu parima veterani nimetusele. Need koerad lähevad omakorda näituse lõpus toimuvatele finaalsoistlustele, kus valitakse näituse parimad kutsikad, juuniorid, veteranid. Tõu parimad koerad (tõu võitjad) võistlevad omakorda läbi rühmavõistluste rühma parimate ja rühma võitjad omakorda näituse parimate tiitlitele ning üks, see kõige-kõige kaunim kõigist tuleb Viru Winter 2002 võitjaks olles

Best In Show tiitli võitja.

Lisavõistlustel võistlevad Junior Handlerid, 10-17 aastased noored, parimate koera esitajate auhindadele. Paaride võistlusel sama omaniku sama tõugu isane ja emane koer näituse kaunima paari tiitlile. Kennelite võistlusel sama kasvataja kasvatatud, oma koera järglastest moodustatud neljakoeralised rühmad parima kasvatajaklassi auhindadele.

Et kohtuniku arvamus koertest oleks objektiivne, on kõik koerad saanud osalejanumbri, mida tema esitaja kannab. Nii ei tea ükski kohtunik, kellega konkreetsetl on tegemist, kuni finaalsoistlusel võitjate väljakuulutamiseni.

Publik saab aga osta näituse kataloogi, kus kõik koerte andmed: tõug, sugu, nimi ja saavutatud tiitlid, sünniaeg, isa, ema ja kasvataja nimed aadressiga ja omaniku nimi ja aadress kenasti numbrilises järjekorras kirjas on. Nii on lihtne üles leida oma lemmik või just huvipakkuv tõug ja esindaja näitusel.

Peagi loodame avaldada näituse ajakava, kus tõugude hindamise kellaaeg, Eesti Kennelliidu koduleheküljel internetis aadressil www.kennelliit.ee.

Finaalsoistlused, mida ka kommenteeritakse, algavad tõenäoliselt peale kella 16, kui ringide töö on lõppenud ja kestavad paar-kolm tundi, kuni parima koera võidu väljakuulutamiseni.

Kogupäevapilet täiskasvanule maksab 15 krooni, pensionärile ja õpilasele 10 krooni, perepilet 40 krooni. Mudilastele ja Rakvere Koertesõprade Klubi liikmetele on sissepääs tasuta. Näituse kataloog maksab orienteeruvalt 25-30 krooni.

Siinkohal kasutame võimalust ja soovime tänada Väike-Maarja valla rahvast näituse organiseerimisele mitmesugusel moel kaasaaitamise eest. Siiralt tänades ja teid koertenäitusele oodates, Rakvere Koertesõprade Klubi.

VALLAVOLIKOGUS

30. jaanuaril 2002.a.

1. Ülevaade Lääne-Viru Ühisomavalitsuse ja Eesti Omavalitsusliitude Ühenduse tegevusest.

Lääne-Viru Ühisomavalitsuse juhataja Urmas Tamm ja tegev-direktor Jaan Löönik esitasid lühiülevaate maakondliku organisatsiooni tegevusest ning käimasolevast omavalitsusi esindavate liitude ühendamisest. Väike-Maarja Vallavolikogu otsustas 28.11.2001. a. istungil astuda Eesti Maaomavalitsuste Liidu liikmeks.

2. Maamaksu määrade kinnitamine.

Otsustati kehtestada Väike-

Maarja vallas 2002. a. maamaksu määraks 2% maa maksustamishinnast aastast, põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määraks 1,2% maa maksustamishinnast aastast.

3. Maakomisjoni ettepanekute kinnitamine.

Otsustati 1) kinnitada vabade metsamaade M-64 ja M-102 jagamise tulemusena moodustunud maatükkide erastajate osaline nimekiri vastavalt ettepanekule;

2) kinnitada II ringi vabade metsamaade erastamist taotlejate hulgast väljaarvatavate isikute osaline nimekiri vastavalt

ettepanekule, väljaarvamise põhjus – taotlejad ei vasta seaduses sätestatud tingimustele.

4. Väike-Maarja Hoolekande- ja Tervisekeskuse hooldekodu kohatasu määra kinnitamine.

Otsustati kinnitada alates 01.03.2002. a. Väike-Maarja Hoolekande- ja Tervisekeskuse hooldekodu kohahinnaks 3700 krooni kuus.

5. 2002. a. vallaeelarve I lugemine.

2002. a. vallaeelarve projekt oli volikogu liikmetele saadetud enne volikogu istungit. Projekt läbis I lugemise.

6. Vallavanema informatsioon.

Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni:

1) Triigi külas toimunud kohtumisest piirkonna lastevanematega seoses Triigi Lastead-Algkooli sulgemisega sügisest;

2) Uue vallamaja rekonstrueerimise finantseerimisest;

3) Loomsete jäätmete käitlemise tehase rajamise keskkonnanuuringutest.

2001. a. vallaeelarve kassakulude ja –tulude aruanne võeti teadmiseks.

Järgmine volikogu istung toimub 27. veebruaril 2002.a.

VALLAVALITSUSES

22. jaanuaril 2002.a.

1. Maaküsimused. Kinnitati õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise ja kinnistute jagamise korralduste eelnõud.

Nõustuti

Aburi külas asuva 20,17 ha suuruse KOIDU katastriüksuse tagastamisega AIN MULDMALE;

Vao külas asuva 49,98 ha suuruse VESIORU katastriüksuse jagamisega kolmeks: Vesioru, pindalaga 45,0 ha, Tõnu, pindalaga 3,37 ha ja Anne, pindalaga 1,61 ha;

Pandivere külas asuva 27,83 ha suuruse REINORA katastriüksuse jagamisega kolmeks: Reinora, pindalaga 16,30 ha, Kovali, pindalaga 11,11 ha ja Liiva, pindalaga 0,4203 ha.

2. Määruse eelnõu vallavolikogule hooldekodu kohahinna kinnitamise kohta.

Otsustati esitada hooldekodu uue kohahinna kinnitamise määruse eelnõu vallavolikogu 30. jaanuari istungile kinnitamiseks.

3. Valla haljasalade hooajalise riigihanke väljakuulutamine.

Otsustati kuulutada välja valla haljasalade hooajalise hooldamise riigihanke ajavahemikuks 01.05.2002 kuni 01.11.2004, kinnitada tööde tehnilised tingimused ja pakkumisdokumentatsiooni väljastustasuks a³00 krooni. Pakkumiste esitamise viimaseks tähtajaks on 18.02.2002.a.

4. Alkoholi jaemüügi tegevusloa pikendamine.

Otsustati pikendada OÜ Liaan Triigi ja Kilti kaupluse alkoholi jaemüügi tegevuslubasid üheks aastaks.

5. Informatsioon.

Vanemökonomit Reet Esmäe esitas informatsiooni 2002. a. vallaeelarve projekti kohta, mis on valmis esitamiseks I lugemisele vallavolikogu istungile 30. jaanuaril.

Arhitekt Jutta Haasma esitas informatsiooni valgusreklaami paigaldamise kohta uue vallamaja fassaadile. Kõigi kohalviibijate üksmeelne otsus oli mitte lubada Ühispaangal ja Lääne-Virumaa Postkontoril paigaldada valgusreklaami.

29. jaanuaril 2002.a.

1. Maaküsimused. Kinnitati vaba metsamaa erastamise korralduste eelnõud ning vastus Riigi Maa-ametile.

Nõustuti

Vao külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 14,80 ha suuruse MÄNNIMÄE katastriüksuse erastamisega SIIRI UULILE;

Vao külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 14,39 ha suuruse KURISTE katastriüksuse erastamisega PETER KASELE.

Vastusena Riigi Maa-ametile ei nõustunud Väike-Maarja Vallavalitsuse 13.07.1999.a. korralduse nr 371 tühistamisega.

2. Koristusteenuse lepingu muutmise OÜ-ga Clean UP.

Otsustati kinnitada OÜ-ga Clean UP koristusteenuse lepingu muudatused alates 01.01.2002. a. vastavalt ettepanekule.

3. Vallavara võõrandamine.

Otsustati nõustuda traktori T150K võõrandamisega Priit Sõnumile hinnaga 15 000 krooni.

4. Eluruumi üürilepingu lõpetamine.

Otsustati lõpetada

eluruumi aadressil Säde 1-11 Väike-Maarja alevikus üürileping Ingrid Müürsaluga alates 01.02.2002. a.

5. Väike-Maarja valla laste ja noorte tegevuse projektkonkursi korra kinnitamine.

Otsustati kinnitada "Väike-Maarja valla laste ja noorte tegevuse projektkonkursi kord" ja projektkonkursi taotluse vorm.

6. Ehitusõiguse andmine.

Otsustati anda Krista Mihhailovale ehitusõigus kamin-ahju ehitamiseks aadressil Ehitajate tee 7-24 Väike-Maarja alevikus.

7. Konkursi "Väike-Maarja ainestik taas lavalaudadele" komisjoni koosseisu kinnitamine.

Otsustati kinnitada komisjon koosseisus: esimees Ilve Tobreluts, liikmed Inga Reinumägi, Hele Roos, Mare Taar.

8. Kauplemis-, alkoholi- ja teeninduslubade pikendamine.

Otsustati pikendada füüsilisest isikust ettevõtjate Urve Urbi ja Kaire Tervo "Juuksurisalongi" teenindusluba üheks aastaks, OÜ Kiiker kauplus-bussi "Kadaka" kauplemisluba ja alkoholi jaemüügi tegevusluba üheks aastaks, OÜ Liaan Triigi kaupluse kauplemisluba üheks aastaks.

9. Informatsioon.

Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni:

1) Kilti mõisa alusmüüride arheoloogiliste kaevamistöde teostamise kohta;

2) Triigi Lastead-Algkooli hoone sulgemisest alates sügisest ja hoone võimalikest kasutusvariantidest.

Abivallavanem Kaarel Moisa esitas informatsiooni Väike-Maarja Gümnaasiumi klassiruumide valgustusega seotud küsimustest.

9. veebruaril peetakse Eba-veri mäel vastlapäeva, vallavalitsus osaleb võistlustel oma võistkonnaga.

5. veebruaril 2002.a.

1. Maaküsimused. Kinnitati vaba metsamaa erastamise ja kinnistu jagamise korralduste eelnõud ning võlg riigile maa tagastamise eest nõudeõiguse osast suuremana.

Nõustuti

Pikevere külas vabast metsamaast moodustatud 6,32 ha suuruse MÕISAMAA V katastriüksuse erastamisega PEEDO LÄLLILE;

Liivaküla külas asuva 50,6 ha suuruse LIIMA katastriüksuse jagamisega kaheks: Liima, pindalaga 27,04 ha ja Liima-põllu, pindalaga 24,80 ha.

Kinnitati

Lembit Järvamägi võlg riigile Kivimurru maa tagastamise eest nõudeõiguse osast suuremana.

2. Korterikomissjoni ettepanekute kinnitamine.

Otsustati 1) mitte nõustuda eluruumi eraldamisega Janne Meidlale ja Arno Eeverele; 2) eraldada eluruum Jaak Kivilale aadressil Soo 6-3 Väike-Maarja alevikus.

3. Ehitusõiguse andmine.

Otsustati anda Eili Põllule ehitusõigus elamule ja kõrvalhoonele juurdeehituse ehitamiseks aadressil Säde 4 Väike-Maarja alevikus.

4. Konkursi "Väike-Maarja ainestik taas lavalaudadele" tulemuste kinnitamine.

Otsustati tunnista konkursi "Väike-Maarja ainestik taas lavalaudadele" võitjaks Ellu Moisa ja Ene Ruubeli võistlustöö "Pildimustest".

kesi parnassiaegsest Väike-Maarjast", osta konkursi võitjalt lavastuse stsenaarium 4000 krooni eest koos õigusega kasutada seda viitega autoritele.

5. Eelarve projekti tegevuskava muudatused. Otsustati kinnitada 2002. a. vallaelarve projekti tegevuskava punkti 5 muudatus – eelarveprojekti kinnitamine vallavalitsuse poolt 19. veebruaril.

6. Kauplemis-, alkoholi ja teenindusloa pikendamine. Otsustati pikendada füüsilisest isikust ettevõtja Valter Pugoneni "Ammemäe poe" kauplemisluba ja alkoholi jaemüügi tegevusluba üheks aastaks, Väike-Maarja Postkontori kauplemisluba üheks aastaks, väljastada teenindusluba füüsilisest isikust ettevõtja Tarmo Määltsemehele foto ja IT teenuse osutamiseks aadressil Pikk 9 Väike-Maarja alevikus üheks aastaks.

7. Ruumide kasutamise hinnakirja muutmine. Otsustati kinnitada muudatused Triigi Spordihooone, Väike-Maarja Valla Raamatukogu ja Väike-

Maarja Valla Rahvamaja ruumide kasutamise hinnakirjades.

8. Mitteeluruumi rendilepingute kinnitamine. Otsustati kinnitada mitteeluruumide rendilepingud OÜ-ga Müüriku Farmer ja Lääne-Virumaa Tööhõiveametiga ruumide rentimiseks aadressil Pikk 7 Väike-Maarja alevikus.

9. Informatsioon. Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni:

- 1) peremehetust ehitistest Raeküla külas;
- 2) psühholoogiaalasest koolituspakkumisest Pirgu mõisas.

12. veebruaril 2002.a.

1. Maaküsimused. Kinnitati maa ostueesõigusega erastamise korralduste eelnõud.

Nõustuti

- Kiltsi alevikus TÖÖTUSE tn 1 asuva 1196 m² suuruse katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega HELLE HIIE-MÄELE;
- Koonu külas asuva 3576 m² suuruse MARGUSE katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega MARGUS JÖERANNALE;
- Raeküla külas asuva 19133 m² suuruse MÄNNITUKA katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega ARVI ROTKALE;
- Väike-Maarja alevikus VÕIDU tn 7 asuva 1207 m² suuruse katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega OÜ-le VESTUR;
- Varangu külas asuva 47,29 ha suuruse FARMi katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega AS-le DINER;
- Vorsti külas asuva 26,21 ha suuruse FARMi katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega AS-le DINER.

2. Sotsiaalkomisjoni ettepanekute kinnitamine. Otsustati kinnitada sotsiaalkomisjoni ettepanekud sotsiaaltoetuste eraldamise kohta summas 9100 krooni.

3. Väike-Maarja valla põhikooli ja gümnaasiumi pedagoogide töötasustamise alused (Eelnõu vallavolikogule). Otsustati esitada valla pedagoogide töötasustamise aluste eelnõu vallavolikogu 27. veebruari istungile kinnitamiseks.

4. Turismiseaduses sätestatud otsustuste delegerimine vallavalitsusele (eelnõu vallavolikogule). Otsustati esitada eelnõu vallavolikogu 27. veebruari istungile kinnitamiseks.

5. Alkoholi jaemüügi litsentsi pikendamine. Otsustati pikendada osahinguga Lesteka toidukaupluse alkoholi jaemüügi tegevusluba üheks aastaks.

6. Informatsioon. Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni uue vallamaja sisustamisest.

TEADE

Väike-Maarja vallavalitsus kuulutab välja Väike-Maarja valla laste ja noorte tegevusele suunatud projektikonkursi.

Taotlused palume esitada vallavalitsuse haridusosakonda hiljemalt 20. märtsiks 2002.a.

Osaleda võivad kõik, kes soovivad laste ja noorte vaba aega sisukamaks ja huvitavamaks muuta. On oodatud ka

õpilaste ja õpilasuühenduste taotlused.

Konkursi preemiafond on 35 000 krooni. Nimetatud fond on moodustunud Norra Suursaatkonna annetatud 20000 ja Flexa Eesti AS annetatud 15000 kroonist.

Projektikonkursi korraldamise kord ja taotluse vorm on Väike-Maarja Vallavalitsuse koduleheküljel www.v-maarja.ee

Väljavõte Notarite Koja ringkirjast:

1. veebruaril 2002. a. jõustus tõestamisseadus (RT I 2001, 93, 564) ja uus notariaadiseadus (RT I 2000, 104, 684; 2001, 93, 564), millega muudetakse tõestamistoimingute vormistamise nõudeid.

Vastavalt notariaadiseaduse §-le 53 p2 võivad valla- ja linnasekretärid teha järgmisi tõestamistoiminguid:

- 1) kinnitada dokumendi ärakirja ja väljavõtte õigsust ning allkirja õigsust;
- 2) tõestada auto kasutamise ning pensioni, elatisraha ja toetuste vastuvõtmise volikirja.

Tõestamisseadusega muutuvad terminid. Varasema allkirja ehtsuse tõestamise asemel kasutatakse mõistet "kinnitamine" ning kui on tegemist tahteavalduse tõestamisega (nt. volikiri), siis kasutatakse mõistet "tõestamine".

Vallasekretäri pädevuses ei ole tõestada ostu-müügi volitusi, samuti abielu ühisvaraga tehingute tegemisel abikaasa nõusolekut selleks.

Ärakirja ja väljavõtte, samuti allkirja õigsust kinnitatakse tõestamisseaduse §38 lg1 kohaselt notariaalmärkega. Märge peab sisaldama kinnitatud asjaolu kirjeldust, tõestaja allkirja ja pitsi – ilma selleta on kinnitamine tühine. Samuti näidatakse märkes selle tegemise kuupäev ja koht. Notariaalmärkega dokument väljastatakse taotlejale.

Tõestamisseaduse §53 kohaselt peab valla- või linnasekretär, kui ta kinnitab avalduse, edastama selle ja juurde kuuluvad muud dokumendid registriosakonnale. Kui avaldaja nõuab teisiti, ei pea nimetatud kohustust täitma ning see tuleb märkida avaldusse (mitte notariaalmärkesse).

Volituse tõestamine

Volituse tõestamisel tuleb lisaks praegu sätestatud dokumendis märkida volitaja aadress ja alalise puhul tema vanus. Tõestamisseaduse §13 lg1 kohaselt tuleb lisaks volikirja ette lugemisele anda volikiri volitajale läbivaatamiseks ja volitaja peab volikirja heaks kiitma. Ettelugemise, läbivaatamise ja heakskiitmise toimumine tuleb märkida ka volikirja.

Oluline muudatus on, et tõestatud või kinnitatud dokumentidest tehakse ainult üks originaaleksemplar. Volikirja originaal jääb tõestaja kätte hoiule ja volitajale väljastatakse sellest algära kirja. Algära kirjale tuleb teha pealdis, milles sisaldub kinnitus algära kirja vastavuse kohta originaalile, väljaandmise aeg ja koht ja isikute loetelu, kellele algära kirja väljastatakse. Lisaks peab algära kirjal olema tõestaja allkiri ja pits. Algära kirja ei registreerita kui ametitoimingut ja selle eest ei võeta kinnitamise tasu.

Notarid Rakvere linnas:

- Marika Saaveri Notaribüroo
- Notar Irma Rahnu
- Notaribüroo Katre Pustak

- Turuplats 2, telefon 43454
- Tallinna 12, telefon 40580
- Laada 37, telefon 43309

Heakorrakomisjon on nõutu

Neljajalgne sõber peab liikuma – jalutama, jooksmas. Hea peremees ei hoia oma koera ainult koduõuel ketis piiratud vabaduses. Ta hoolitseb oma lemmiku liikumisvõimaluste eest.

Aga siit need probleemid tekivad. Ei tea, mitmes põlvkond Eestimaal võtab omaks ja rakendab mitmete maade head ja loomulikuks peetavat tava – korjata oma lemmiku loomulike vajaduste jäädgi kottidesse.

Aga mida siis ikkagi teha, et teie naabrite korrastatud ja hooldatud kruntide piiretagustel või üldkasutatavatel teedel ja väljakutel ei ilutseks koerte väljaheitehunnikud.

Samas tatsab väike inimesehakatis, kelle jalg veel küllalt ebakindel ja kellel sageli tuleb tasakaal tagasi saada, otsides tuge tihedalt reostatud maapinnalt. Koerte jalutuspaiku jagavad nii väikesed kui suured. On tõsi, et omapäi peremeheta ringihulkuvate koerte hulk näitab langevat tendentsi. Esinduslike töuomadustega koerte hulk Väike-Maarja alevikus aga näib kasvavat. Üldise korra huvides tuleks midagi ette võtta. Mida? Ehk oskate, lugupeetud koeraomanikud, midagi teile vastuvõetavat välja pakkuda?

Ootame seisukohti telefonil 61 578.

TUTVUSTAME VALLAVALITSUST

ENE KINKS,

Väike-Maarja valla valla- ja kooliarst

Töötan alates 5. jaanuarist 1998. aastast vallaarstina poole ametikohaga. Teise osa päevast töötan kooliarstina.

Vallaarsti töö on korralduslikku laadi. Tuleb leida võimalusi ja vahendeid ravikindlustamata isikute arstiabi, ennetada tervisekaitselisi probleeme, koostada ja juhtida terviseedenduslikke projekte, korraldada tervisepäevi.

Ravikindlustamata isikud maksavad oma ravi eest ise. Kui on vaja täiendavaid uurin- guid või haiglaravi, mille eest pole endal võimalik tasuda, peaks nõu pidama oma perearstiga ja välja selgitama, millist uurin- gut on vaja ja millises raviasutuses seda teha ning kas haiglaravi on hädavajalik. Sel- line informatsioon palun kirjalikult fiksee- rida, mille alusel on mul võimalik vormis- tada garantiikiri. Sularaha isikutele me ei maksa.

Vallaarsti vastuvõtuajad on vallamajas (tuba 220) igal esmaspäeval kella 9.00 – 11.00 ja neljapäeval 13.30 – 16.00.

Kooliarstina töötan Väike-Maarja Güm- naasiumis ja Kiltsi Põhikoolis. Töö sisuks on õpilaste profülaktiline jälgimine, kaitse- süstimate korraldamine. Enam esinevad probleemid lastel on rühi- ja nägemishäired. Rühihäirete puhul aitab ainult kehakultuur – suusatamine, ujumine, võimlemine, mas- saap. Nägemishäire puhul tuleb pöörduda ikka silmaarsti konsultatsioonile, kes

otsustab, kuidas edasi toimida. Olen kindel, et väljakirjutatud prillid on mõeldud ikka kandmiseks.

Väike-Maarja Gümnaasiumis töötan koos med.õe Oie Pelloga esmaspäeval kella 11.00 – 14.00 ja reedel kella 9.00 – 14.00, algkoolimajas neljapäeval kella 9.00 – 12.30, teisipäeval töötab algkoolimajas med.õde kella 8.00 – 12.00, kolmapäeval töötan Kiltsi Põhikoolis kella 9.30 – 13.00.

Sellest aastast on hambaravi täielikult tasuta ka kindlustatud isikule.

Haigekassa tasub

* kuni 18a. laste hambaravi eest,

* kuni 16a. laste ortodontia (hambaste rea korrigeerimine) eest,

* Eestis määratud riiklikku pensioni saavale kindlustatud isikule ühed plast- massist või mitteväärismetallist mälumis- funktsiooni taastavad hambaproteesid kolme aasta jooksul,

* kindlustatutele vältimatu abi (hamba väljatõmbamine),

* kindlustatutele hambahaiguste profülaktilise läbivaatluse kord aastas.

Lastele osutatud hambaraviteenuste eest ei tohi võtta lisasummasid.

2001. AASTA MAA KORRALISEST HINDAMISEST

2001. aastal viidi läbi maa korraline hindamine. Hindamise eesmärgiks oli maa turuväärtuse leidmine. Hindamise käigus määrati maa väärtus 30. juuni 2001. a. seisuga. Hindamise tulemusi rakendatakse maa maksustamishinna määramisel ja teistel seaduses sätestatud eesmärkidel alates 01. jaanuarist 2002. Hindamise seadusandlikeks alusteks olid

- Maa hindamise seadus,
- Vabariigi Valitsuse 22.mai 2001.a. korraldus nr 336-k "Maa korralise hindamise läbiviimine 2001. aastal",
- Vabariigi Valitsuse 22.mai 2001.a. määrus nr 179 "Maa maksustamishinna arvutamise kord.",
- Vabariigi Valitsuse 05.06.2001.a. määrus nr 193 "Maa korralisel hindamisel kasutatav meetodika."

Riigi Maa-ameti peadirektori 16.07.2001 käskkirja nr 76 alusel olid Lääne-Viru maa- konnas 2001.a. korralise hindamise läbivi- jateks Kaino Valdre (Lääne-Viru Maakatastri juhataja) ja Märt Sildvee (Lääne-Viru Maakatastri vanemspetsialist).

Maa korraline hindamine on turuväärtuse leidmine, mille tulemusena leitakse maa väärtus tsoonide ja sihtotstarvete kaupa.

Korralise hindamise tulemused vormistati hinnatsoonide kaartidena ja maa väärtuste loeteludena sihtotstarvete liikide ja kõlvikute kaupa.

Hindamisel kasutati turuväärtuse (tehin- gute võrdlemise), puhastulu- või kulume- todit ja lähtuti hindamise headest tavadest. Korraline hindamine viidi läbi maaregistri tehingute andmebaasi 2001 aasta 30.juuni seisul alusel.

Hindamisel jaotati omavalitsusüksuse maa hinnatsoonidesse. Hinnatsoonina käsitletakse piirkonda, kus on sarnane väärtustase ja väärtuse moodustumise mehhanism. Igas hinnatsoonis määratakse maa väärtus seal erinevate sihtotstarbe liikide ja kõlvikute lõikes, kasutades ühikuna krooni maatüki ruutmeetri, krooni maatüki hektari või krooni krundi ehitusõiguse ruutmeetri kohta.

Informatsioon kinnisasjatehingute kohta pärineb Maa-ameti kinnisvara hindamise büroo tehinguregistrist. Vaatlusalusel perioodil (1997 - juuni 2001) on Väike- Maarja vallast laekunud andmed 158 kinnisvaratehingu kohta. Nendest tehingu- test 150 juhul oli tehinguobjektiks maatu- lundusmaa, 6 korral elamumaa, 1 tehing

ärimaaga ja 1 tehing tootmismaa. Maatu- lundusmaa turg on olnud sellel perioodil suhteliselt ühtlaselt aktiivne. Valdavalt tehakse tehinguid metsamaaga.

Maatulundusmaaga tehingutest oli ilma hooneteta ja alla 2 ha metsaosaga, s.o. val- daval haritava maaga tehtud 25 tehingut.

Väike-Maarja vald on jagatud kolme hinnatsooni:

- I tsoon (H0927001) hõlmab Väike- Maarja alevikku,
- II tsoon (H0927002) Tapa –Tartu raudteest ida poole jääv valla territoorium, välja arvatud Väike-Maarja alevik,
- III tsoon (H0927003) Tapa –Tartu raudteest lääne poole jääv valla territoorium.

Põhiline erinevus, võrreldes 1996. a. hinnatsoonidega, on Väike-Maarja aleviku keskusest lõuna poole jääva Kaarma toot- mistsooni omaette hinnatsooni kaotamine ja selle territooriumi arvamine tsooni H0927002 koosseisu.

Soovi korral on võimalik Väike-Maarja valla 2001. aasta maa korralise hindamise tulemustega tutvuda vallavalitsuse maakor- raldusosakonnas.

Maa maksustamisest

Juhindudes maamaksuseadus paragrahvi 5 lõikest 1, kinnitati Väike-Maarja Valla- volikogu 30.01.2002 määrusega nr 1 2002. aasta maamaksu määraks 2% maa maksustamishinnast aastast (ei muutunud, võrreldes eelmise aastaga) ning põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määraks 1,2 % maa maksustamishinnast aastast (eelmisel aastal 0,7%).

NÄITEID:

- 2324 m² suurune elamukrunt Väike-Maarja alevikus
- 2001. aastal määratud maamaks 558 krooni;
- pärast 2001. aasta korralist hindamist on 2002. aastast määratud maamaksuks 304 krooni;
- maamaksu määr ei muutu.

2002. aastast seisneb peamine muutus 2001. aasta korralise hindamise kohaselt järgmises: 1000 m² maksustatakse vastavalt hinnatsoonile (käesoleval juhul 12 krooni/m²), seda ületava maa-ala puhul kasutatakse koefitsienti 0,2, mis teeb ühe ruutmeetri hinnaks 2,4 krooni.

- 3852 m² suurune 24-korterilise korterelamu krunt Väike-Maarja alevikus
- 2001. aastal määratud maamaks 1786 krooni (mis on jaotatud korteriomanike vahel vastavalt korteri pinnale hoone-registri andmete alusel);

- pärast 2001. aasta korralist hindamist on 2002. aastast määratud maamaksuks 377 krooni (mis samuti jaguneb korteriomanike vahel vastavalt korteri pinnale hoone-registri andmete alusel);
- maamaksu määr ei muutu.

2002. aastast seisneb analoogsete korterelamute puhul peamine muutus 2001. aasta korralise hindamise kohaselt järgmises: 1000 m² maksustatakse vastavalt hinnatsoonile (käesoleval juhul 12 krooni/m²), seda ületava maa-ala puhul kasutatakse koefitsienti 0,2, mis teeb ühe ruutmeetri hinnaks 2,4 krooni ning lisaks ei kasutata enam korruselisuse koefitsienti 2.

- 1,91 ha suurune elamumaa Ebavere külas (haritavat maad 1,29 ha, looduslikku rohumaad 0,23 ha, muud maad 0,24 ha, õue ja hoonete all 0,15 ha)

- 2001. aastal määratud maamaks 216 krooni;

- pärast 2001. aasta korralist hindamist (maamaksu määr muutmata) 2002. aasta maamaks 275 krooni;

- pärast maamaksu määra muutmist (lisaks hindamisele) 2002. aasta maamaks 328 krooni;

Niisuguse elamumaa puhul seisneb 2002. aastast peamine muutus 2001. aasta korralise hindamise kohaselt järgmises: 1000 m² maksustatakse vastavalt hinnatsoonile (käesoleval juhul 8 krooni/m²), ülejäänud maa-ala haritava maa kõrgeima väärtusega (7000 krooni/ha).

- 5,54 ha suurune maatulundusmaa suur-farmi juures Ebavere külas (haritavat maad 0,82 ha, looduslikku rohumaad 2,05 ha, muud maad 0,5 ha, õue ja hoonete all 2,17 ha)

- 2001. aastal määratud maamaks 322 krooni;

- pärast 2001. aasta korralist hindamist (maamaksu määr muutmata) 2002. aasta maamaks 542 krooni;

- pärast maamaksu määra muutmist (lisaks hindamisele) 2002. aasta maamaks 576 krooni;

Niisuguse näite puhul seisneb 2002. aastast peamine muutus 2001. aasta korralise hindamise kohaselt järgmises: õue ja hoonete alusest maast 10000 m² maksustatakse vastavalt hinnatsoonile (käesoleval juhul 1,6 krooni/m²), ülejäänud maa-ala õue ja hoonete alusest maast haritava maa kõrgeima väärtusega (0,7 krooni/m²). Loodusliku rohumaa hind vähenes 1200.-/ha-lt 1000.-/ha-ni, haritava maa hind vähenes 6100.-/ha-lt 5900.-/ha-ni, muu maa hind tõusis 500.-/ha-lt 1000.-/ha-ni.

- 24,6 ha suurune maatulundusmaa Pandivere külas (haritavat maad 16,1 ha, looduslikku rohumaad 0,9 ha, metsamaad 7,0 ha, muud maad 0,6 ha)

- 2001. aastal määratud maamaks 1317 krooni;

- pärast 2001. aasta korralist hindamist (maamaksu määr muutmata) 2002. aasta maamaks 1341 krooni;

- pärast maamaksu määra muutmist (lisaks hindamisele) 2002. aasta maamaks 1821 krooni;

Niisuguse näite puhul seisneb 2002. aastast peamine muutus 2001. aasta korralise hindamise kohaselt järgmises: loodusliku rohumaa hind vähenes 1200.-/ha-lt 1000.-/ha-ni, haritava maa hind vähenes 6100.-/ha-lt 5900.-/ha-ni, muu maa hind tõusis 500.-/ha-lt 1000.-/ha-ni, metsamaa hind tõusis 4400.-/ha-lt 4700.-/ha-ni.

- 48,57 ha suurune maatulundusmaa Aavere külas (haritavat maad 42,6 ha, looduslikku rohumaad 0,11 ha, metsamaad 4,45 ha, muud maad 1,06 ha ning õue ja

hoonete all 0,35 ha)

- 2001. aastal määratud maamaks 2291 krooni;

- pärast 2001. aasta korralist hindamist (maamaksu määr muutmata) 2002. aasta maamaks 2653 krooni;

- pärast maamaksu määra muutmist (lisaks hindamisele) 2002. aasta maamaks 4123 krooni;

Niisuguse näite puhul seisneb 2002. aastast peamine muutus 2001. aasta korralise hindamise kohaselt järgmises: loodusliku rohumaa hind vähenes 1100.-/ha-lt 1000.-/ha-ni, haritava maa hind tõusis 5500.-/ha-lt 6900.-/ha-ni, muu maa hind tõusis 500.-/ha-lt 1000.-/ha-ni, metsamaa hind vähenes 5083.-/ha-lt 4700.-/ha-ni. Õue ja hoonete aluse maa puhul enne oli 1000 m² maksustamishind 8.-/m² ning seda ületav osa 5500.-/ha, 2002. aastast 1000 m² maksustamishind on 6.-/m² ning seda ületav osa 7000.-/ha.

* * * * *

21.11.2001 jõustus **asjaõigusseaduse rakendamise seaduse muudatus**, millega pikendati ehitise või selle osa vallasasjana võõrandamise aega kuni **2003. aasta 31. detsembrini**.

* * * * *

02.02.2002 jõustus 24. jaanuaril 2002. a. vastu võetud **maareformi seaduse § 22³ muutmise seadus**, millega muudeti maareformi seaduse §22³ lõiget 1.

Selle alusel on ostueesõigusega erastatava maa müügihinnaks maa maksustamishind (2001. aasta korralise hindamise tulemus). Kui maa ostueesõigusega erastamise avaldus on esitatud enne 2002.. aasta 1. jaanuari, on maa müügihinnaks Väike-Maarja valla territooriumil 1996. aasta maa maksustamishind, kuna viimane on madalam kui 1993. aasta maa maksustamishind (seega toimub Väike-Maarja valla territooriumil ostueesõigusega erastatava maa hinna määramine seni kehtinud alustel edasi).

Vaba põllumajandusmaa, vaba metsamaa, samuti põllumajandusmaa katastriüksuse koosseisu arvatud metsamaa ja sihtotstarbete maa müügihinnaks ning enampakkumisega erastatava maa alghinnaks on maa erastamise avalduse esitamise ajal kehtinud maa maksustamishind. Metsamaa erastamisel lisatakse maa müügihinnale või enampakkumisega erastatava maa alghinnale kasvava metsa maksumus.

Nimetatud seaduse muudatust kohaldatakse alates 2002. aasta 1. jaanuarist.

Diana SEEPER

KAUGKÜTTEST VÄIKE-MAARJA ALEVIKUS

Paljud soojatarbijad, kes saavad sooja Fortum Termost AS Väike-Maarja katlamajast, on pöördunud valla ametnike poole küsimusega, miks käesoleval kütteperioodil on kütte eest tasutavad arved suuremad kui eelnevatel aastatel.

Püüan siinkohal anda mõningaid selgitusi ja võib-olla ka lahendusi tulevikuks.

Laias laastus on kõrgemate küttearvete põhjused alljärgnevad:

1. Käesoleva kütteperioodi november, detsember ja jaanuar on olnud märksa külmemad kui eelmisel kütteperioodil. Analüüsides valla objektide (rahvamaja, gümnaasium, tervisekeskus, lasteaed) küttekulu, selgus, et keskmisena oli novembris 24%, detsembris 35%, jaanuaris 13% suurem küttekulu kui eelmisel aastal.

Kõik valla objektid on varustatud soojamõõtjatega ning automaatsete soojasõlmedega.

2. Katlamajast väljastatava küttevee temperatuuri on reguleeritud varasemast kõrgema temperatuurigradifiku järgi. Põhjuseks on Fortum Termost AS esindajate sõnul vajadus garanteerida kõikide tarbijate juures vajalik temperatuur. Samas, majasiseste küttesüsteemide tasakaalustamatuse tõttu on esinenud ülekütmist, mille tarbija on pidanud kinni maksma.

3. Majasiseste küttesüsteemide tasakaalustamatus ning automaatsete soojasõlmede puudumine.

4. On selgunud, et mõnes majas olid soojamõõtjad paigaldatud valesti ning korteriomanikud on siiani tasunud tegelikust küttekulust vähem.

Detsembrikuus, kui selgus, et Fortum Termost AS rakendab kõrgemat temperatuurigradifikut, asusime soojatootja esindajatega läbirääkimistesse ning leppisime kokku, et kohalikule trassimeistrile Ants Perile antakse gradifiku muutmise õigus vastavalt tegelikele ilmastikuoludele.

Samas ei ole majasisesed süsteemid tasakaalus (osa kortereid on süsteemist välja lõigatud ja nõukogudeaegsed reguleeriseadmed ei tööta) ning meistril on väga raske leida optimaalset temperatuuri, et kõik rahul oleksid.

Osades korterites on ülekütmise tingitud automaatsete soojasõlmede puudumisest. Probleem on selles, et maja keskel olevad korterid on niigi majasisese süsteemi tasakaalustamatuse tõttu üldjuhul rohkem kütet kui otsakorterid. Kui soojatootja rakendab kõrgendatud temperatuurigradifikut, siis keskmiste korterite omanikud tunnevad, et tuba on liiga soe ja üritavad siseneva vee temperatuuri reguleerida maja peakraanide osalise sulgemisega. Tulemusena langeb aga ka rõhk süsteemis ning seda külmemaks jäävad maja otsmised korterid.

Et tulevikus vältida ülekütmisi ning tasuda vaid efektiivselt kulutatud soojuse eest, oleks hädavajalik automaatsete soojasõlmede ehitamine ning majasiseste süsteemide tasakaalustamine. Siinkohal toon ära Fortum Termost AS pakkumise:

Hea klient,

Fortum Termost AS soovib olla hea partner Teie majas meeldiva ja taskukohase sisekliima loomisel. Seda eesmärki on teeninud investeeritud uude katlamajja, sooja-torustikesse ning -mõõtjatesse. Aga paraku sellest ei piisa. Normaalse temperatuuri tagamiseks kõigis korterites tuleks korras-tada ka küttesüsteemid. Oluline on sooja-sõlme paigaldamine, mis reguleeriks elu-mule vajalikke soojahulki ja -parameetreid juba kohapeal, ning võimaldaks igal majal valida talle sobiv küttesüsteem. Juhul kui uus segamissõlm koos pumbaga ei taga ikkagi korterite ühtlast soojenemist, tuleks maja küttesüsteem täiendavalt tasakaalustada.

Siinkohal on Fortum Termost AS otsustanud Teie appi tulla ning pakume käesolevaga välja järgmise lahenduse:

Fortum Termost AS korraldab ja rahastab laenu kaudu Teie maja tarbeks lihtsa soojasõlme (nn. segamissõlme) paigaldamise ning Teie soovi korral ka maja küttesüsteemi tasakaalustamise. Saadud krediidi tagastavad majaomanikud kahe aasta jooksul, tasudes, lisaks esitatavale soojaarvele, ka igakuiselt 1/24 osa soojasõlme paigaldamisele ja soovi korral ka küttesüsteemi tasakaalustamisele tehtud kulutustest.

Laenu tingimused on täpsemalt järgmised:

1. Laenu segamissõlme paigaldamiseks või küttesüsteemi tasakaalustamiseks võimaldatakse ainult neile majadele, kellel puuduvad soojavõlvad. Laen antakse kaheks aastaks, intressiga 9% aastas. Laenu tagastavad korteriomanikud, tasudes igakuiselt 1/24 korterile jagatud laenuosast, vastavalt Fortum Termost AS-i poolt esitatavale arvele.

2. Laenu taotlemiseks tuleb Fortum Termost AS-le esitada majaelanike ühisavaldus, milles eranditult kõik korteriomanikud oma allkirjaga kinnitavad, et nad soovivad laenu ja on nõus selle eest tasuma.

3. Fortum Termost AS valmistab ette laenulepingud, millele Teie poolt kirjutavad alla kõikide korterite omanikud.

4. Ühe segamissõlme maksumuseks tuleks arvestada orienteeruvalt 10 000 - 20 000 krooni, olenevalt sellest, kas sõlme lisatakse automaatika ja vahetatakse välja elamu sulgventiilid. Automaatika võimaldab operatiivselt reageerida välisõhu temperatuuri muutustele ning programmeerida näiteks alandatud küttegaafikut öises ajaks jms. Praktika näitab, et see võimaldab säästa 10-15% küttekuludest.

5. Ühe maja küttesüsteemi tasakaalustamise hind on orienteeruvalt 25000 - 30000 krooni, olenevalt sellest, kas valitakse tasakaalustamine püstikute kaupa või eelseadega reguleerimisventiilide paigaldamine radiaatoritele. Tasakaalustamisega tagatakse ühtlane temperatuur kõikides korterites, vältides ühtede üle- ning teiste alakütmist.

Parimate soovidega
Mati Tatar
Fortum Termost AS
Juhatuse liige

Ekspert hinnangute järgi on automaatse soojasegamissõlmega võimalik soojust kokku hoida optimaalse kütterežiimi valikuga kuni 15 %. Samuti oleks välistatud igasugused ülekütmised, mille tulemusena on kokkuhoitav soojakogus hinnanguliselt kuni 30 %. Katlamajast väljuva vee temperatuur võib olla ükskõik kui kõrge, regulaator hoiab majas ikka tarbija poolt valitud temperatuuri. Samas, maja kütte tsirkulatsioonipumba kasutamisel ning süsteemi tasakaalustamisel on võimalik saavutada, et kõik korterid saavad ühtlaselt sooja.

Konkreetne näide majasisese küttesüsteemi rekonstrueerimisest on Lõuna tn. 9 elamu, kus ehitati välja soojasegamissõlm ning tasakaalustati soojasüsteemi.

Hr. Enn Rytberg on analüüsinud rekonstrueerimise tulemusi.

Kokku kulutati tööde teostamiseks 35 300 krooni.

Saavutatud sääst esimesel kütteperioodil (2000/2001) oli 43 300 krooni

Eespooltoodust lähtub, et investeeritud tasud end ära juba esimesel kütteperioodil.

Arvutustega saab tutvuda kas Enn Rytbergi või vallas allakirjutanu juures.

Käesoleval kütteperioodil maksid korteriomanikud Lõuna tn. 9 majas soojuse eest alljärgnevalt:

1. 2001.a. novembrikuus – 9,74 krooni/m²
2. 2001.a. detsembrikuus – 13,87 krooni/m²
3. 2002.a. jaanuarikuus – 13,84 krooni/m²

Iga korteriomanik saab võrrelda neid maksumusi enda poolt tasutud arvetega ning teha järeldusi rekonstrueerimise otstarbekusest.

Järgnevalt analüüsime Fortum Termost AS pakkumist.

1. Ligikaudselt on 18 krt elamu korterite üldpind kokku 1200 m².

2. Ligikaudselt on antud rekonstrueerimata elamu aastane soojavajadus 265 MWh (arvestades ka ülekütmisest tingitud soojust).

3. Aastane summa, mis tasutakse sooja eest: $265 \times 377 \times 1,05 = 105\,000$ krooni (juhuks kui võlgu pole).

4. Küttesüsteemi rekonstrueerimise maksumuseks võtame maksimaalse, s.t. 50 000 krooni.

5. Kaheaastane 9% laenuintress suurendab summat 56 750 kroonini

6. 1 m² kohta oleks igakuine laenu tagasimakse 56750.- : 24 kuud = 1200 m² = 1,97/m².

7. Kolmetoalise korteri (~70 m²) korteri igakuine laenu tagasimakse on 138.- krooni

8. Kui võtta rekonstrueerimise tulemusena soojuse kokkuhoiaks 30%, siis aastast kokkuhoitav summa on: $105\,000 \cdot 0,30 = 31\,500$.

JÄRELDUS: Rekonstrueerimise tulemusena ei suurene kokkuvõttes Fortum Termost AS-le tasutav igakuine summa, samas on võimalik saavutada ühtlast temperatuuri maja kõikides korterites.

Kaarel MOISA

KORTERI VÄLJALÜLMINE KORTERMAJA KESKKÜTTESÜSTEEMIST

PÕHITÖED

Keskküttehindade järsu kallinemise tõttu on paljud korterivaldajad hakanud kaaluma võimalust lülitada oma korter suure ühismaja keskküttesüsteemist välja ja üleminekut elekterküttele. Põhiliseks ja raskesti lahendatavaks probleemiks on kujunenud küttekulude jagamine üksikute korterite vahel, sest soojusmõõtjaid igale korterile eraldi ei saa panna. Küttevõlgnike arv kevaditi suureneb ja sügiseti väheneb, kuid on siiski stabiilselt suur. Põhjusted on korterivaldajaid pidi erinevad, nende seas on nii pahatahtlikke mittemaksjaid kui ka hädas olevaid lastega noori peresid. Soojusvõrkude karm rahapoliitika nuhtleb aga kõiki ühtemoodi, nii võlgnikke kui ka viimaste veeringute eest arveid maksvaid pensionäre.

Makseraskustes inimesed püüavad tihti oma korterit maja ühtsest soojasüsteemist välja lülitada tahtes üle minna teisele küttele. Meie oludes võiks see olla korterisse paigaldatav gaasiahvi või elektriradiaatorite kasutamine. Vaatlen asja energeetilist külge, kuidas mõjutab üksiku korteri kütmissiivi muutmine maja üldist soojasüsteemi.

Kõige lihtsam on soojuse liikumist majas vaadelda paneelmaja näitel. Oletan, et keskmises, teises sektsioonis on neljandal korrusel pisiuke ühetoaline korter, mida omab üürnik, kes ei soovi maksta kasutatud soojuse eest. Tal õnnestub saada majavaldajalt luba maja keskküttesüsteemist eraldumiseks lubadusel, et ta kasutab elekterkütet. Tegelikult elab ta hoopis teises korteris ja oma korteri jätab kütmata, külmaks. Edasi uurin, mis toimub maja küttesüsteemis.

Kõigepealt põhitõed:

1. Elamu küttesüsteem on üks tervik, mida ei saa lahutada üksikuteks osadeks.
2. Elamus köetakse peale korterite veel trepikodasid, keldreid, katusealuseid, soojasõlmi ja teisi ruume.
3. Ühe korteri väljalülitamine ühtsest keskküttesüsteemist viib tasakaalust välja terve maja keskkütte, eriti aga selle püstiku oma, kus korter asub.

Hoone kütmiseks kasutatav soojus eraldub 5 põhilist teed mööda, see on läbi katuse, seinte, akende, uste ja keldrilae (põranda). Valemina võib seda kujutada järgmiselt:

$$Q_{\text{hoone}} = Q_k + Q_s + Q_a + Q_u + Q_n$$

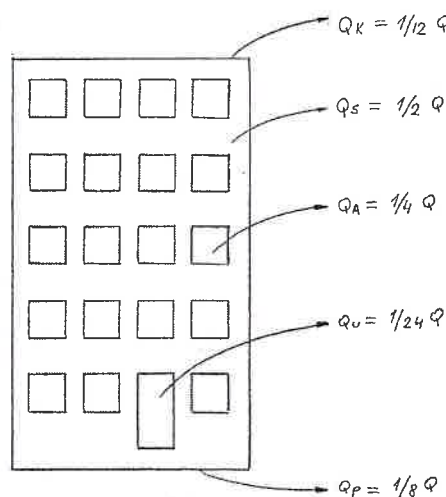
kus

- Q_k on soojuskadu läbi katuslae
- Q_s on soojuskadu läbi välisseinte
- Q_a on soojuskadu läbi akende
- Q_u on soojuskadu läbi välisuste
- Q_n on soojuskadu läbi keldrilae
- Q_{hoone} on kogu maja soojuskadu.

Soojusvood majast on kujutatud joonisel nr. 1. Maja külgede (seinte ja akende) kaudu eraldub 75 % kogu soojusest, millest omakorda 2/3 imbub läbi seinte ja 1/3 läbi akende. Ülejäänud 25 % soojusest väljub 1/3 läbi katuslae, 1/2 läbi keldrilae ja 1/6 läbi välisuste. Joonise peal on piltlikult kujutatud soojusvoogude väljumise teed.

Ühe korteri soojuskulu leitakse majas arvestuslikult, aluseks on korteri üldpindala, millele liidetakse osa maja üldkuludest. Arvestuse üldkulude kohta teeb tavaliselt maja omanik. Maja keskel asuva korteri soojuskaod tekivad soojusvoost läbi välisseinte:

$$Q_{\text{korteri}} = Q_s + Q_a$$

Joon. 1. Soojuse eraldumine läbi maja välispiirete. Läbi katuse kaob 1/12, läbi seinte 1/2, läbi akende 1/4, läbi uste 1/24 ja läbi keldrilae 1/8 osa kogu soojusest.

kus Q_{korteri} on maja keskel oleva korteri soojuskadu.

Kuna soojusbilanss on tasakaalus, saab korter soojust juurde keskküttesüsteemist, naaberkorteritest ja üldkasutatavatest ruumidest:

$$Q_{\text{korteri}} = Q_{\text{küte}} + Q_n + Q_u$$

kus

- $Q_{\text{küte}}$ on keskküttest saadav soojus
- Q_n on naaberkorteritest saadav soojus
- Q_u on üldkasutatavatest ruumidest saadav soojus.

KORTER SOOJUSKOORMUS

Korteri soojuskoormuse leidmiseks vaatlen nüüd seda üksikut neljanda korruse korterit. Korteri soojuskadude arvestamiseks kasutan ideaalset, lihtsustatud maja, kus korterid on kuubikujulised. See lihtsustab arvutusi ja annab õige tulemuse juhul, kui ei arvestata ehitusvigadest (praod, tihendamata vuugid, hõredad aknad), korteri planeeringust ja muudest määratlemata põhjustest tekkivaid täiendavaid soojuskadusid.

Vaadeldav ideaalne korter on niisüsi ühetoaline, põranda ja seinte pindalaga võrdselt 10 m². Võtan eelduseks, et maja on ehitatud silikaatkivide, mille vahel on kiht isolatsioonivatti. Silikaatkivina paksus on 50 cm. Taolise välisseina soojusjuhtivustegur on 1 W/m²K. Välisseinal on aken pindalaga 2 m². Kahekordse puitakna soojusjuhtivustegur on 3 W/m²K. Välisseina pindala on seega 8 m². Maja siseseinad on samuti silikaatkivide, seinapaksus 25 cm. Siseseina soojusjuhtivustegur on 2,5 W/m²K. Ruumi sisetemperatuur on 20 kraadi ja välistemperatuur kohalike talviste olude keskmine 0 kraadi. Temperatuuride vahe on seega 20 kraadi.

Soojuskadude arvestuse teen kahel juhul, siis kui korter on köetav ja siis kui korter ei ole köetud. Kadude arvestamiseks (neid nimetatakse kadudeks

soojusjuhtivusest) on mugavam kasutada hetkevõimsust, see on soojushulka, mis eraldub sekundis läbi piirete.

Kaod soojusjuhtivusest leitakse valemiga:

$$P = k * S * dt$$

kus k on soojusjuhtivustegur, W/m²K

S on välispiirete pindala, m²

dt on temperatuuride vahe ruumis ja

õues, $dt = t_s - t_v$

t_s on ruumi sisetemperatuur, °C

t_v on välistemperatuur, °C

Kaod soojusjuhtivusest tekivad läbi välisseina, arvutan need:

$$P_{\text{kütud}} = k_v * S_v * (t_s - t_v) + k_a * S_a * (t_s - t_v)$$

kus k_v on välisseina soojusjuhtivus, W/m²K

S_v on välisseina pindala, m²

k_a on klaasakna soojusjuhtivus, W/m²K

S_a on akna pindala, m²

Asendanud tähised arvudega, saan:

$$P_{\text{kütud}} = 280 \text{ W}$$

Lülitan nüüd selle korteri keskküttesüsteemist lahti, korteri siseseinad muutuvad maja välisseinteks. Siseseinad on teatavasti soojustamata. Arvutan korteris tekkiva sisetemperatuuri ja soojuskaod läbi välisseinte. Korteri tekib temperatuuritasakaal, soojushulk, mis tuleb majast korterisse, läheb ka läbi välisseinte õue. Kuna korter on kuubikujuline, on siseseinte pindala koos lae ja põrandaga 50 m². Saan 2 võrrandit, mis moodustavad süsteemi:

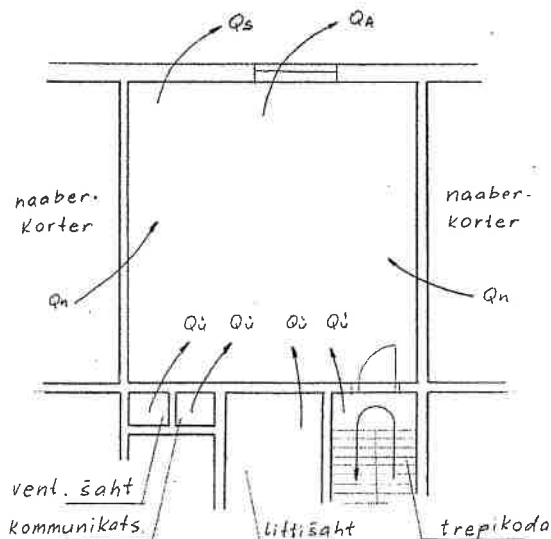
Kütmata korteri soojusbilanss oleks järgmine:

$$Q_s + Q_a = Q_n$$

kus Q_n on naaberkorteritest ja üldkasutatavatest ruumidest tulev soojus

Soojusvood korteris on kujutatud joonisel nr. 2.

Soojushulk, mis tuleb majast korterisse:

Joon. 2. Kütmata korteri soojustasakaal. Soojus väljub läbi välispiirete ja siseneb naaberkorteritest ning üldkasutatavatest ruumidest

$$P_{\text{kütud}} = k_s * S_s * (t_s - t_v)$$

kus k_s on siseseina soojusjuhtivus, W/m²K

S_s on siseseina pindala, m²

t_s on kütmata korteri sisetemperatuur, °C

Järgneb lk.8

Algus lk.7

Soojushulk, mis eraldub korterist õue:

$$P_{\text{kütmine}} = k \cdot S \cdot (t_{\text{v}} - t_{\text{a}}) + k_a \cdot S_a \cdot (t_{\text{v}} - t_{\text{a}}),$$

Võrrandid moodustavad süsteemi, mille lahendamisel saan otsitavaks kütmata korteri sisetemperatuuriks 18 kraadi.

Ja nüüd leiame uuesti kaad soojusjuhtivusest läbi välisseina, arvestades et toatemperatuur on 18 °C:

$$P_{\text{kütmine}} = 252 \text{ W}$$

Tulemus on veidi ootamatu, väikese korteri temperatuur praktiliselt ei muutu kui sealt keskkütteradiaator välja lõigata. Soojuskaod läbi välisseina vähenesid ainult 10 %. Tegelikult on kütmata toa temperatuur mõnevõrra madalam (umbes 12-14 kraadi) mitmesuguste ebatiheduste tõttu, mis tekitavad täiendavaid soojuskadusid ja ka seetõttu, et korter ei ole kuubikujuline. See halvendab soojusülekannet kõrvalkorteritest.

Annan arvutustulemusele ka lühikese põhjenduse. Soojus liigub alati soojemast ruumist jahedamasse. Soojuskulude arvutamisel kasutatakse praktikas saadud tulemust et ühe kraadi temperatuuri tõstmiseks ruumis tuleb suurendada selle soojuskulu 5 %. Seega 7 kraadise temperatuuri languse juures väheneb korteri soojusvajadus 35 %. Kuna läbi seinte ja akende minev soojus moodustab maja üldisest bilansist 75 %, siis väheneb korteri soojusvajadus ligikaudu 25 %, ($75\% \cdot 0,35 = 26,25\%$). Ülejäänud korteri kütmiseks saadav soojus tuleb trepikodadest ja naaberkorteritest, eriti aga korterit läbivatest kehvasti isoleeritud püstikutest.

Tulemusest saab teha ainult sellise järelduse, et korteri väljalülitamisel maja ühtsest keskküttesüsteemist me lülitame välja ainult veerandi selle soojustarbimisest. Ülejäänud soojust kasutab korteriomanik edasi, kuid nüüd maksavad selle eest juba tema naabrid.

MAJA SOOJUSKOORMUS

Ühes korteris oleva radiaatori mahamonteerimine mõjutab terve maja soojustasakaalu. Enamik suurmaju on ehitatud altjaotusega läbivoolusüsteemiga, kus küttekehad on reeglina ühendatud langeva püstiku külge. Selline süsteem ei võimalda üksikute radiaatorite sulgemist ja vooluhulk püstikus peab olema väga täpselt paika pandud. Väikese sätimisvõimaluse annab nihutatud lühistoruga süsteem, kus küttekehade soojusväljastust on võimalik reguleerida kolmekäiguliste kraanide abil, mis asetsevad radiaatori väljavoolutorul.

Temperatuurilangus püstikus on tavaliselt 25

kraadi. Viiekordse maja näitel langeb vee temperatuur igas radiaatoris umbes 5 kraadi. Kuna alumiste korruste radiaatoritesse tulev vesi on juba ülemistel korrustel jahtunud, tehakse alumiste korruste radiaatorid suuremad. Kui nüüd võtta maha 4. korruse radiaator ja jätta uuesti reguleerimata kogu püstiku radiaatorikraanid (neid ei ole

Joonisel nr. 3 on kujutatud püstiku temperatuurid enne ja pärast radiaatori eemaldamist. Temperatuurid pärast eemaldamist on toodud sulgudes.

Eespool saime tulemuseks, et väljalülitatud korteri soojuskulu vähenes 25 %. Samal ajal maja ülejäänud korterite soojuskulu suurenes 20%.

Järelikult ühe korteri väljalülitamine maja ühtsest küttesüsteemist ei muuda maja üldist soojuskoormust, muutub ainult soojuse eest maksja.

Umbes sama olukord tekib ka siis, kui üürnik küttab oma korterit elektriradiaatoritega. Tavaliselt kasutatakse selleks puhureid, sest need on odavamad osta. Puhuriga köetakse keset tuba olevat õhku, seinad ja abiruumid jäävad niiskeks ja jahedaks. Elanikud maksavad soojuse eest vähem, kuigi nad kasutavad mitu korda kallimat soojusallikat (kaugküte 1 MWh on umbes 2 korda odavam kui elekterküttele). Nad kasutavad enda teadmata naaberkorterist tulevat sooja ning süüdistavad keskküttevõrke priiskamises.

Selle loo lõpetuseks tahan öelda, et suurelamutes puudub alternatiiv keskküttele. Küll on aga võimalik vahetada kütteallikat, asendades soojus-võrkudest saadava tsentraalkütte oma väikese katlamajast saadava soojusega, mille MWh on ligikaudu poole odavam.

Tõnu Kasikov

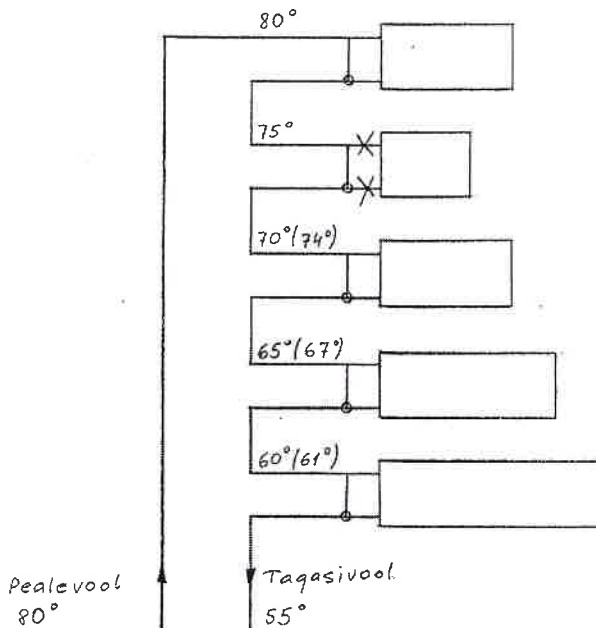
Ida-Viru Piirivalvepiirkond

energeetikaspetsialist

tel: 033 95 787

faks: 033 70 114

meil: tqnu@east.pv.ee

Joon. 3. Altjaotusega lühistoruga keskküttesüsteem. Joonisele on märgitud keskkütteeve peale- ja tagasivoolutemperatuurid. Sulgudes on toodud vee temperatuurid peale 4. korruse korteri eraldamist süsteemist.

võimalik keerata), tõuseb küttevee temperatuur alumistel korrustel, tähendab seal eraldub ka rohkem sooja. Torustiku takistuse vähenemise tõttu tõuseb soojuskandja liikumiskiirus püstikus, seetõttu tõuseb ka 5. korruse korteri temperatuur. Kui ülejäänud 4 korteri temperatuur tõuseb 1 kraadi võrra, praktikas ei ole see tajutav, suureneb püstiku soojuskadu 20 % (1 kraadi temperatuuri muutus mõjutab selle soojuskulu 5 %).

VMPSi veerg

MIS OLI ...

Veebruari algul tehtud küsitlusele seltsi tegevuse mõttekusest on seni kirjalikult vastanud viis taluperet; vastlapäeval Paemurru talus vastas paarkümmend inimest suuliselt. Demokraatlikult pika ja laialivalguva arutluse käigus (millele ka hernesupp, seajalg, vastlakukkel ja piisk hundjalavett päevakohaselt kaasa aitasid) leiti üksmeelselt, et VMPSi tegevust jätkame nüüd ja edaspidigi. Kuidas ja kellega, selle otsustame aruandlus-valimiskoosolekul. Äitäh Tominga perele võõrustamisvaeva eest!

MIS TULEB...

25.02.2002 kell 12.30 – 16.30 on

Piiral Veterinaar keskuse saalis maakondlik infopäev "Kuidas alustada mahepõllumajandusega?". Tasuta.

VMPSi aruandlus-valimiskoosolek toimub pühapäeval, 03. märtsil 2002.a. kell 10.00 Väike-Maarja Õppekeskuse töökodade õppeklassis. Kõik vanad olid ja uued tulijad on oodatud! Valime pühendunud juhatuse, leiame huvipakuvad tegevused, otsustame alluvussuhted maakonna ja riigi taluliduga.

NB! Liikmemaksude tasumine.

P.s. Palun toimetage küsitluslehed varmalt allkirjutatu kätte kokkuvõtete tegemiseks ja talunike täpsustatud aadresside/telefonide-voldiku koostamiseks.

Mart LEPIK

Pakun ÕLIKÕRVITSA

kasvatamiseks seemet
või istikuid.

Sügisel, novembris-detsembris,
ostan kokku kõrvitsad või
ka ainult seemned.

Tasaarveldus.

Hinnad maakonnas
soodsaimad.

Mart Lepik, telefon
056644156.

RAHVASPOORDIKLUBI TEATAB

Valla meistrivõistlustel kablesid paremad mehed:

1. Alfi-Engelvelds Hinnossaar
 2. Andres Vist
 3. Helmut Kelgo
- naised:
1. Birgit Vöidula
 2. Maili Tannbaum
- noored:
1. Kairo Pohlak
 2. Siim Sarapuu

Lõppenud on ka valla meistrivõistluste I voor sulgpallis.

Paremad mehed:

1. Luha Gennadi
 2. Viktor Adamson
 3. Ennik Sulane
- naised:
1. Kristi Salumäe
 2. Jana Salumäe
 3. Veerpalu

Valla koondvõistkond võitis osa valdade talimängude eelvõistlustest kables, males, lauatenises ja korvpallis. Kõige paremini läks kabetajatel, kes pääsesid finaali. Võistkonnas mängisid Birgit Vöidula, Alfi-Engelvelds Hinnossaar, Helmut Kelgo. Samuti suur tänu maletajatele Urmase Arule, Ivar Lassile, Marju Valmsenile, lauatenisistele Raigo Valmsenile ja Maili Tannbaumile ja korvpalluritele Maario Suitsule, Sven Pugonele, Andres Tambile, Silver Sokule, Rait Oraverile, Kent Oraverile, Andres Kodarasele, Rando Raadikule, Andri Pardi, Tarvo Kruubile, Marko Kaiole, kes ei pidanud paljude oma koduvalda esindada. Finaalvõistlused viidi läbi 16. ja 17. veebruaril Lätel. Kahjuks ei ole lehe trükkimineku ajaks

veel selgunud, kuidas meie võistkondadel on läinud.

24. jaanuaril viidi Ebaveres läbi valla lahtiste suusavõistluste I etapp. Meie vallast tulid auhinnalistele kohtadele järgmised võistlejad.

Meesveteranid:

1. Ants Einsalu
2. Tiit Sinisalu
3. Alo Ling

Mehed:

1. Allan Alt
 2. Agur Vaab
- Meesjuuniorid:
3. Rannel Köster
- Poisid "A" klass:
2. Arnis Alt
- Poisid "B" klass:
4. Targo Pomerants
- Poisid "E" klass:
2. Rain Vaab

4. Risto Kütt
- Tüdrukud "B" klass:
1. Sandra Kullas

- Tüdrukud "C" klass:
1. Ann Aosaar

- Tüdrukud "E" klass:
1. Elo Vöhandu

Naisveteranid:

1. Helle Ling

Koos külalistega oli võistlejaid 41 inimest.

Ants RIKBERG

KULTUURIKALENDER

Väike-Maarja Rahvamajas

Veebruaris jalutussaaits Berta Mändla õlimaalide näitusmüük

Veebruaris

24. veebr. kell 11.30 - vabariigi aastapäeva tähistamine ausamba juures. Laulab segakoor "Helin". Pärast seda pakub Väike-Maarja Naisselts muuseumis sünnipäevatorri ja kohvi. Opilastele viktoriin. Mudilastele mängud.

28. veebr. kell 12.00 - Lasteteater "Reky" etendus "Hiirekeste kevadootus". Pääsmete eelmüük rahvamajas.

Märtsis

2. märtsil kell 21.00 - PIDU! Külas on publiku vaieldamatu lemmik - NIGHTLIGHT DUO. DJ Anti. Avatud on baar.

12. märtsil kell 12.00 - Riikliku nukuteatri etendus "WOHH WON WIIDA"

16. märtsil kell 20.00 - PEREKLUBI õhtu. Tantsuks ans. "Mahe". Üllatuskülalised.

17. märtsil kell 15.00 - klubi "HARMALONG" 15. sünnipäeva PEOOHTU

23. märtsil kell 21.00 - DISKO DJ Zwilling

Aprillis

3. aprillil kell 19.00 - Salong-teatri etendus "TANTSUOPETAJA"

Pääsmed ainult eelmüügist Leili kaupluses ja rahvamajas kuni 27.märtsini.

13. aprillil kell 13.00 - Lastelauluvõistlus POPP-TIPP-TÄPP 2002

17. aprillil kell 12.00 - Lasteteater "Trumm" "Vaprad pitsumehed"

20. aprillil kell 20.00 - PEREKLUBI hopaja lõpupidu

Tantsuks ans. "Hea Stoori" Võrumaalt. Üllatuskülalised

30. aprillil - VOLBRIIO

Rahvamajast mitteolenevatel põhjustel jääb ära 6. märtsiks väljakuulutatud VAT teatri etendus "Näost näkku". Teater vabandab!

Lumememmede alleele lumememmede meisterdamine sõltub endiselt Ilmataadist.

Jälgige reklaami!

ÜHISKÜLASTUSED

27. veebruaril - Draamateater

Märtsis

Aprillis

Mais

Jälgige reklaami!

Info rahvamaja telefonil 61 837

SPORDIKALENDER

Veebruar:

25.02. - valla MV males, II etapp

Märts:

Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"

02.03. - valla lahtised MV suusatamises, III etapp

04.03. - valla MV sulgpallis, II etapp

11.03. - valla MV koroona, II etapp

Aprill:

Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"

01.04.-03.04. - valla MV võrkpallis

15.04. - valla MV mälumängus

20.04. - "Georgi kange" võistlused

22.04. - Lurichi kevadjooks

Mai:

Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"

19.04 - Pandivere rattaralli

Juuni:

Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"

01.06 - Pandivere päev (käesurumine, koduõllekonkurss, paariskorvpall)

15.06 - Naisekandmise võistlus

23.06 - Valla MV kõieveos

Juuli:

Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"

Jaapanlased Väike-Maarja Gümnaasiumis

Ühel veebruari nädalal oli meil suurepärase võimaluse kohtuda inimestega, kellel on teistsugused kumbed ja kultuur. 5. veebruari pärastlõunal kogunesime meie, 10. a ja 10. b klassi õpilased klassiruumi number 406, kus ootasid kaks rõõmsameelset jaapanlannat. Nad pajatasid meile oma peredest ja kommetest mõnede pühade ajal. Näiteks on neile uus aasta palju tähtsam kui jõulud. Tunni aja sisse mahtus ka põhjalik Jaapani koolisüsteemi tutvustus ja nimekiri nende rahvustoitudest. Tahvlile ilmusid ka jaapani hirooglüüfid.

Emotsionaalsed jaapani tüdrukud tegid iga uue avastuse peale väljen-

usrikka "Aaaa..!", õpetasid meile selgeks paar jaapanikeelset väljendit ning rääkisid oma elust Eestis.

Kuna nad jutustasid meile, kui väga neile meeldib karaokit laulda, siis palusimegi neil midagi jaapani keeles esitada. Nad laulsid meile laulu punanina Rudolfist. Sellele vastasime meie Eesti hümnit mitmehäälses esituses.

Kohtumisest jäi positiivne mälestus. Loodame, et kunagi leiame aega ja suurel hulgal raha, et minna Jaapanit uudistama.

Anu ESINURM & Berit MÜNTER

JOHAN PITKA - 130

Johan Pitka sündis 1872. aastal Järvamaal Võhmata vallas Jalgsema külas Ansomardi talus. Nooruses sai ta kireks meri. Ta õppis kolmes merekoolis: Käsmus, Kuressaares ja lõpuks Paldiskis, kust sai kaugesõidukapteni paberid. Siitpeale algasid ta kauged merereisid, mis kulgesid kuni Lõuna-Ameerikani. Ta oli laevakapten, ärimees, siis sõjamees, ka farmer.

Vabadussõjas algas Johan Pitka organiseerimistegevus Eesti meeste suunamisega Venemaalt kodumaale. Enamlased, saanud aru ta tegevusest, mõistsid ta 1918. aastal tagaselja surma. Pitka ajas maha habeme ja juuksed ning elas Jaan Metsa varjunime all. Pärast sakslaste lahkumist Eestist 1918. aastal organiseeris Pitka Eesti Kaitse Liidu, seejärel soomusronge, sõjalaevastikku. 15. detsembril sai temast Eesti merelaevanduse juhataja. Varsti tulid ka mereväelised aukraadid - 22. aprillil mereväekapten, siis aseadmiral, mis rahvusvahelise tava järgi tähendab kontradmirali. Rahvasuus kutsuti teda lihtsalt admiraliks. Tema loodud laevastik ja soomusrongid mängisid kodusõjas rolli, mida on raske üle hinnata.

Järgnes seiklusrikas elu Vabadussõja järel, kus ta kord tegeles poliitikaga, seejärel oli farmer Kanadas, siis, kodumaale tagasi tulnud, Eesti Tarbijate Ühistu Keskliidu esimees.

1944. aasta 22. aprillil saabus ta (Soomest) Eestisse. Algas viimane organiseerimistöö, et kaitsta kodumaad punaste barbarite eest. Ta esines raadiokõnedes üleskutsetega. 1994. a. suvel korraldas Pitka bolševismivastase ringreisi. Pitka rõhutas, et olenemata vanusest - ikkagi 72 aastat - jõuab ta kanda relva ja astub ka ise võitlejate ridadesse. Saksa Narva rinde korpuse staap andis Pitkale loa luua ta isiklikul juhtimisel tegutseva võitlusgrupi. Varsti oligi see loodud.

21. septembril, päev enne punaste sissetungi Tallinna, avaldas Pitka oma kuulsale üleskutsele, mille tekst kujutab endast avaldust sooviga astuda „Löögiüksusse admiral Pitka“. Sellele järgnes arvukalt eesti noormehi. Pitka mehed pidasid mitu lahingut, millest tuntumad on Soodla silla juures Vaidas, Kehras, Raplas, Tallinnas, Nõmmes. Kõige suurem lahing oli aga Keilas. Järgnesid viimased võitlused Läänemaal, kuhu kaovad ka Pitka jäljed. Arvatavasti langes ta seal.

Voldemar Pinni raamatust „Kolm-

teist legendi admiral Johan Pitka lahkumisest“, Haapsalu, 1991.

JOHAN PITKA JA EBAVERE

1936. aastal ostis Johan Pitka endale Ebavere mäge jalamile Lilleoru A-111 talu (10,26 ha). Vaikset maakodu otsis admiral mitmelt poolt, kuid kõige meeldivamaks osutus Ebavere kant, sest siin oli küllaldaselt rahu, kaunist loodust, ka suuremad asulad polnud eriti kaugel. Ta soovis pühendada memuaaride kirjutamisele.

Nii rentniku kui Pitka elumaja ehitati väga kiiresti ja kvaliteetselt. Pitka maja olevat ehitatud Rootsi projekti järgi: seinteks prussid, plangud, lauad, täidiseks saepuru (vist ka lubi). Välislaudvooderdis oli värvitud rootsipunase värviga. Külaharva teada oli maja seest laeva sisemuse sarnane. Välisesikul oli küll ümmargune aken.

Talu majandas rentnik. Pitka majas elas aastaringselt tüdruk, keda hüüti Silla Meetaks. Kogu suve elas seal ka J. Pitka abikaasa Helene, enamasti ka admiralil õepoeg Harry.

Pitka kabinetti sai peatrepist otse läbi välisesiku. Ruum oli peaaegu neljakandiline, seinad ja lagi kaetud tumeda tammevineeriga. Uksest otse vastasseinal oli Eesti riigi vapp, mille kohal mõök risti nn. arsenalil vintpüssiga. Nende all oli Eesti kaart, selles paremal merekaart laevateedega. Akna all seisis 1,5 meetri pikkune makett purjekast, millega tulevane admiral olevat esimest korda merd sõitnud. Vastassein oli maast laeni täis raamaturiideid. Keset tuba oli suur laud, kus klaasi alla rohelisest kalevist alusele oli asetatud J. Pitka autasud: ordenid, medalid, aukirjad, väiksemad kingitused jm. Laua taga oli pöördtool, kus peremees istus oma raamatuid kirjutades.

J. Pitka käis oma maakodus tihti. Laupäeval tuli ta koju poole viiese rongiga, Kiltsi jaamast 3 km jalgsi, pühapäeva õhtul samal viisil tagasi. Vahel oli ta mustas mereväeriietuses, vahel lihtsas ülikonnas.

Kui hommikul raadios hünni mängiti, heiskas ta lipu vardasse. Karjamaal madala nõo keskel oli käsipumbaga kaev. Kaevu kõrvale oli valatud suur betoonist küna. Samas oli ka pöösaste küljes käterätikunagi. Pärast lipuheiskamist tegi ta metsa- sihtidel jooksu. Selle lõpetanud, läks

ta kaevu juures olevasse küna-asse külma vette, pööras end mõne korra ringi, tuli välja, hõõrus end rätikuga kuivaks ning läks maja juurde.

Ta ei olnud m a a k o d u s kunagi tegevuseta, vaid puhastas ja liivatas kõn- niteid ning seadis lipu- varda ümber olevat lille- peenart. Väga meeldis J. Pit- kale tegelda maja lõunapoolsel küljel asuvas kasvuhoones. Ta ei hoidnud kõrvale ka põllutööst. Koos rentni- kuga tõstis ta laudas vankrile sõnni- kut. Kui oldi hobusega põllul muud tööd tegemas, andis ta rentnikule puhkepausi.

Paaril korral kesksuve jooksul külastasid Pitka maakodu kõrgemad sõjaväelased oma abikaasade ja sõpradega. Metsa äärde kuuskede varju olid välja pandud pikk laud ja pingid. Aeti juttu, lauldi, kuulati raadiot, lasti gramfoniplaatidelt lugusid ja tantsiti. Külastati Ebavere mäge ja kes julges, ronis ka torni.

Ebavere tornis käis admiral tihti, vahel kutsus ka naabripoisse kaasa. Kord aitas ta tornist alla tüdruku, kes küll üles ronis, kuid alla tulles minestas. Pikksilm kaasas, läks ta koos poistega torni tipust Soomet vaatama. Pitka uuris kaua oma suure mere- pikksilmaga ümbrust. Siis teatas rõõmsalt: „Näen Soome torne!“ Poisid ei näinud küll midagi, kui pikk- silm neile ulatati. Võib-olla Pitka siis- ki nägi, mäge ise on 146 m kõrge + 64 m (!) torni kõrgust (praegune torn 24 m).

Oma naabritesse suhtus Pitka pere hästi. Helene Pitka oli väga sõbralik, sai naabrinaistega hõlpsasti jutule. Johan Pitka ei läinud kunagi mööda,

ilma et oleks mõnda head sõna öelnud või pisut juttu ajanud. Samuti aitas ta naabrimehel, kes maltoosat valmis- tas, muretseda Tallinnast plekkpurke. Samale mehele oli ta vahetult enne sõda nõrduvalt rääkinud, et Eesti valit- sus on inglismeeselt orientatsioonilt läinud üle saksameelsele.

Algas 1940. aasta nõukogude okupatsioon. Pitka käis koos abi- kaasaga Ebaveres väärtus-likumaid asju pakkimas. Pildiarhiiv oli juba varem naabrimehel juurde viidud ja sealauda pööningule peidetud. Pr. Pitka viis selle sealt ära. Mõned suu- remad asjad nagu diivan, suur laud ja mõned toidunõud anti lähimatele naabritele. Pitka teatas, et nad sõi- davad Soome. „Kaua see segadus ikka kestab. Küll kohtume jälle vabas Eestis,“ olid ta viimased sõnad.

Rohkem admiralil Ebaveres enam ei nähtud. Pärast vene vägede sisse- tulekut 1944. aasta sügisel paigutati Pitka majja paarkümmend sõdurit, kes demineerisid ümbruskonda ja õhkisid Äntu metsadesse jäänud saksa lõhkemoonalaadusid. Nende käes läks 1945. aasta kevadel maja põlema ja hävis tules.

Jakob Lampi ja Hillar Vahermaa mälestuste põhjal kirja pannud Eilu Moisa

VEEL PITKALT JA PITKAST

Pitka, J. Minu mälestused 1914 – 1920. Tallinn, 1921, 1993.

Pitka, J. Mälestusi I III III IV. Tallinn, 1937, 1938, 1939.

Staabi- ja varustuslaev
„Admiral Pitka“.

J. Pitka rentnikumaja mais 2000

Pitka, J. Kuldsed aastad "Lilliga". Tallinn, 1998.

Pinn, V. Admiral Pitka elu ja surm. Tartu, 1993.

Õun, M. Eesti vabariigi kindralid ja admiralid. Tallinn, 1997.

Lisaks eelnevale:

Vastuseks 2000. a. kevadel Väike-Maarjast saadetud kirjale teatas siis 93-aastane Kanadas elav Johan Pitka tütar Saima Joasalu, et ta soovib oma Ebaveres asuva talu kinkida kohali-kele noorkotkastele. Sellest said teada ka Eesti Mereväe ja Kaitseliidu juhtkonnad, kelle esindajad käisid kohapeal J. Pitka talukohta vaatamas ja olukorraga tutvumas.

Nüüd on teada, et talu on annetatud Kaitseliidule, kuid ametlikult veel

vormistamata.

2002. a. suvel korrustati S. Joasalu loal Väike-Maarja valla poolt J. Pitka elumaja ase, abiks olid gümnaasiumi noorkaitseliitlased. Paigaldati teabetahvel. Tervena püsinud rentniku-maja on eraisiku valduses.

Taani riigi poolt Eesti Mereväele kingitud lipulaevale anti nimeks „Admiral Pitka“. 21. nov. 2000. a. toimunud laeva üleandmistseremooniast ja sellele järgnevast vastuvõtust Tallinna Raekojas võtsid osa ka Väike-Maarja valla esindajad.

J. Pitka talukoha juurde rajatava mälestusmärgi osas on toimunud arutelud Eesti Mereväe ja Kaitseliidu esindajatega. Võib-olla üheskoos õnnestubki see.

Ellu MOISA

J. Pitka elumaja ase oktoober 2001

Jakob Liivi aimetel II

(28. veebruaril on Jakob Liivi 143. sünniaastapäev)

See munakivisillutises Viru tänava ja Liivi endismaja, seinal plaat. Aeg ümbrust teisendanud, kõrvu uus ja vana siin räägivad. Nii mõnda teada saan.

Jäi Väike-Maarjasse suur osa Liivist maha, kui kutsus Rakvere ja pakkus tööd. Pank andis lahkelt leivateenimise kohta, linn vajas eestimeelset tarka meest.

Linn saksa vurhvi oli ja ka veneline,

kuis eesti keelt ja meelt siin alal hoida? Pead tõstis mässuvaim, aeg segane ja pime ning enne kui siin priiusleek löi loitma

sai rahvas tunda punaterrorit ja häda, kaos segas meeli, möllas kuri jõud. Liiv püüdis sõna jõuga kurjust leevendada, kuid ootas kättemaks. Jäi maha koduõu.

Ta naasis võiduväega. Ja siis rahvas soovis: su võimeid teame, hakka linnapeaks! See amet oli tervisele raskeks prooviks, kuid vaev ja püüdlus läksid linna heaks.

Said linna omaks laostund mõisa hooned ja hääerber nimetati rahvamajaks. Kuid näiteseltskond vajas moodsat teatrihoonet, Liiv jälle ehituse asju ajas.

Ja maja kerkis, jõudis katuse alla, siis lõppes jõud, töö edasi ei läinud. Nii möödus aastaid, mil eesriided läksid valla, kuid Liiv ei enam seda sündmust näind.

Erich MEERJA

JUMALATEENISTUSED

Väike-Maarja kirikus

24. veebruaril kell 12.00 - 2. PAASTUAJA PÜHAPÄEV. ISESEISVUSPÄEV

3. märtsil kell 11.00 - 3. PAASTUAJA PÜHAPÄEV

10. märtsil kell 11.00 - 4. PAASTUAJA PÜHAPÄEV

17. märtsil kell 11.00 - 5. PAASTUAJA PÜHAPÄEV

24. märtsil kell 11.00 - PALMIPUUDEPÜHA

28. märtsil kell 18.00 - SUUR NELJAPÄEV

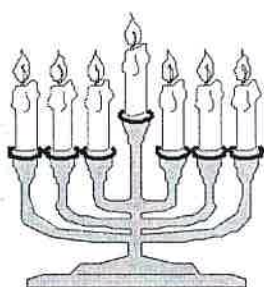
29. märtsil kell 15.00 - SUUR REEDE

30. märtsil kell 23.00 - ÜLESTÕUSMISPÜHA ÖÖ

31. märtsil kell 11.00 - KRISTUSE ÜLESTÕUSMISPÜHA

Jumalateenistused toimuvad kogudusemajas, alates 24. märtsist kirikus. Pühapäevakool pühapäeviti kell 12.30 kogudusemajas.

Koguduse vaimulik Tauno Teder elab Väike-Maarjas, Ehitajate tee 7-10, tel. 61 956, mobiil 05210524 interneti koduleheküljel aadressil <http://www.v-maarja.ee/kirik/>

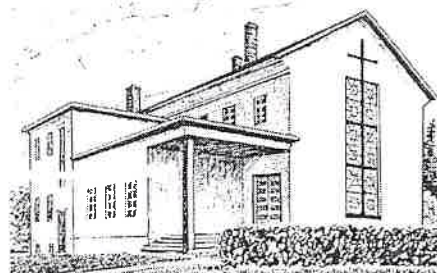

Avispea kirikus

**Igal pühapäeval
kell 10.30**

Buss väljub Kiltist (bussipeatusest) kell 9.45, Väike-Maarjast (bussijaamast) kell 10.00, Triigist (bussipeatusest) kell 10.05, tagasi Avispea kirikust kell 12.15

Avispea kiriku vaimulik on Eerek Preisfreund, telefon 35 450.

Väike-Maarja Naisselts korraldab:

ILUPÄEV

Väike-Maarja Õppekeskuse saalis
16. märtsil kell 11.00
Peajumestaja TIJU LUHT Estonia teatrist
• värvi end ilusaks – teooria ja praktika
• soovitusd daamidele
• moeetrendid noortele
• lava- ja fotojumestus

4. –8. märtsil 2002. a.
ASi Pandivere Ehitus

kaupluse EHTUSKAUP 5. SÜNNIPÄEVA NÄDALAL

ostjatele mitmeid soodustusi:

- SADOLINI tooted - 20%
- Laminaatparkett 100 kr/m²
- Ja palju muud huvitavat

Külastage!
Info telefonil 61 137.

Kolmapäeval, 10. aprillil kell 14.00 toimub Väike-Maarja
raamatukogu lugemissaalis

KÜLALIIKUMISEALANE INFOPÄEV

• Tutvustatakse MTÜ Virumaa Lootus tegevust, põhikirja ja liikmeks astumise võimalusi.

• Saab rohkesti teavet ning vastuseid külaliikumise ja mittetulundusühingute teemal tekkinud küsimustele.

Osalema on oodatud kõik, kes on külaliikumisest huvitatud, aga ka mittetulundusühingute, seltside, seltsingute ja teiste liikumiste esindajad.

Palju tänu!

Tänu sõnad Kilti jaamakorraldajale, kes oli töö
2. veebruaril. Ta muretses, et keegi ei libiseks ega kukuks,
hoiatades reisijaid. Ümbrus oli korralikult liivatatud. Aitäh!
Tänu liikud reisijad

OÜ LANDEKER
ostab

kasvavat metsa ja metsamaad,

hind kuni 60 000 EEK/ha.

Tasu kohe!

Tel. 05179866, 05110415, fax 06335576

Ehast alati koidikud sünnivad
ning lõpu nimi on algus ...

ELLEN-HEINRIETTE KAURLA	06.06.1916	-	11.01.2002
NIINA AHONEN	05.11.1921	-	17.01.2002
NADEŽDA ŠIKOVA	09.12.1953	-	22.01.2002
SALME-JOHANNA PIIRI	11.06.1922	-	25.01.2002
JELISAVETA TEPPER	02.10.1909	-	31.01.2002
HERMINE HOLZMANN	03.12.1910	-	02.02.2002
HILDA MISU	14.04.1930	-	11.02.2002
RAIVO TOLLOK	24.09.1959	-	17.02.2002
SALME KUHLBACH	21.01.1925	-	17.02.2002

Väike-Maarja Gümnaasiumi LASTEVANEMATE ÜLDKOOSOLEK

toimub 26. veebruaril kell 18.00
rahvamajas.

Aga veel huvitab meid
kõik see, mis tuleb,
sest meie ise oleme need,
kellele tulevik läbi ei saa.

V. Luik

ROLAND-RAIT ROBAM	16.01.2002
RAYAN KING	17.01.2002
JOHANNA KUDDI	08.02.2002

Kasvage, olge rõõmsad, terved ja tublid!

Õnnitleme!

*Arukaid aastaid,
hulbaseid hommikuid,
pidulikku päevi,
õnnelikke õhtuid.*

Veebruarikuu sünnipäevalapsed

ELVI SEPP	01.02	-	70
LEIDA TOOMING	05.02	-	81
LEILI PÜSS	06.02	-	70
FILIPP VIROLAINEN	08.02	-	80
HELMİ POOM	11.02	-	80
IDA TEPPO	11.02	-	95
THEA AARET	12.02	-	80
AINO KIIPUS	14.02	-	70
KARL LEHISTE	14.02	-	85
HILDA MATIKAINEN	17.02	-	84
JOHANNES ÕUNAPUU	17.02	-	87
LIDIA TAGAMETS	18.02	-	80
ILSE HALDRE	20.02	-	85
EVI KIRPSON	21.02	-	70
JELISAVETA NÄPINEN	22.02	-	82
HELMİ SALEMETS	22.02	-	86
MILLI RUMP	24.02	-	84
HELENE TEPP	24.02	-	93
EVALD KÜNGAS	25.02	-	70
ALEVINA MÄE	27.02	-	75
ERICH VÕÖRAS	27.02	-	89
VANDA VARDA	28.02	-	90

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

61 311 Ilve TOBRELUTS
ilve@v-maarja.ee

Väike-Maarja Vallavalitsus
<http://www.v-maarja.ee>

Trükitud trükikojas AGUR. Tel 23 999
Tiraazh 1000 eks.